

Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)

Tematiskt tillägg till

Översiktsplanen – Så utvecklar vi Söderhamn till
en attraktiv och hållbar kommun

Antagen av Kommunfullmäktige 22 februari 2021

Söderhamns
kommun

Söderhamns Landsbygdsutveckling i strandnära läge

Projektledare: Agneta Svensson

Diarienummer:2014–00308

Förord

Söderhamns kommun har en vattenareal på 1226,54 km², vilket motsvarar 53 % av kommunens totalareal. Utöver Ljusnan som rinner genom kommunen, finns det ett stort antal sjöar, vattendrag och havet.

Den 1 juli 2009 tillkom nya regler för uppförande av byggnader och anläggningar i strandnära läge där mer ansvar placeras ut på lokal nivå. Kommunerna har i och med denna lagändring möjlighet att i översiktsplanen peka ut områden för Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS), där det förekommer lättnader i strandskyddet. Bestämmelserna kring LIS trädde ikraft fullt ut den 1 februari 2010.

I Söderhamns kommun har vi upplevt att intresset för ett strandnära boende har ökat. Detta har medfört att kommunen, genom tillämpning av denna lagändring om strandskydd, har pekat ut områden där dessa lättnader i strandskyddet kan nyttjas både vid kusten men även i inlandet, så kallade LIS-områden.

Söderhamns kommun arbetar för en långsiktigt hållbar bebyggelseutveckling längs strandlinjen med hjälp av LIS. Det ligger i Söderhamns kommuns linje att kunna erbjuda attraktiva och hållbara möjligheter till boende och näringsliv för att skapa förutsättningar för utveckling i landsbygden kring våra olika kommundelcentrum. Landsbygden ses som en resurs för hela kommunens utveckling, och landsbygdsutveckling är en viktig del i Söderhamn kommuns utvecklingsplan och dess vision för Söderhamn år 2040.

Söderhamns kommun, augusti 2020
Kommunstyrelsen

John-Erik Jansson
Kommunstyrelsens ordförande

Innehåll

Förord	3
Inledning	5
Syfte och mål med LIS	5
Landsbygd	6
Strandskydd	6
Allemansrätten	7
Havsnivåhöjningen	8
Områden som inte är lämpliga som LIS-områden	8
Söderhamns kommuns mål och kriterier för LIS	8
Planförslaget	9
Föreslagna LIS-områden i Söderhamns kommun	12
1. Bergvik	12
3. Granön/Trollharen	14
4. Gulludden	16
5. Holmsveden	18
7. Ljusne	20
9. Sandarne/ Stenö	22
10. Stråtjärä	25
11. Söderhamnsfjärden norra och södra sidan	27
12. Trönö	29
13. Tönnebro	31

Inledning

Söderhamns kommun har i det här dokument *Landsbygdsutveckling i strandnära läge* (LIS-plan) pekat ut 18 strategiska platser inom strandnära läge för att stimulera landsbygdsutveckling i form av näringsverksamheter, bostadsbebyggelse och turiständamål. LIS-planen är ett tematiskt tillägg till *Översiktsplan - Så utvecklar vi Söderhamn till en attraktiv och hållbar kommun*.

Trycket på strandnära områden ökar och många vill bygga nytt, förtäta eller omvandla fritidshuset till ett permanent-boende. Det finns också en ökad efterfrågan för att bedriva verksamhet i strandnära lägen, inom bland annat besöks-, natur- och upplevelsenäringen. Sedan 1 juli 2009 ska alla kommuner redogöra för sina avgränsade LIS-områden i översiktsplanen. Detta är en förutsättning för att utvecklingsidéer inom strandskyddat område ska kunna prövas vidare, och för att avsteg från strandskyddet ska kunna ske inom dessa områden.

När LIS-planen är antagen utgör den underlag för att hantera strandskyddet i planprocesser som detaljplanering och bygglovsprövning. Fastighetsägare inom LIS-områden har ingen genomförandeskyldighet men en möjlighet att utveckla fastigheten och potentiellt öka dess värde. LIS-områdena kan bara omfatta en begränsad del av kommunens stränder.

Syfte och mål med LIS

Syftet med en LIS-plan är att möjliggöra långsiktigt hållbara etableringsmöjligheter i lämpliga strandnära lägen. Det ska bidra till landsbygdsutveckling, till exempel genom positiva sysselsättningseffekter och ökat serviceunderlag för bland annat handel, kollektivtrafik, skola och förskola. LIS kan exempelvis möjliggöra bostäder eller etablering av turism- och fritidsanläggningar i strandnära lägen. Det område som utpekats som ett LIS-område ska vara av sådant slag och ha en sådan omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt. Några exempel är:

- En turistanläggning där tillgång till stränder och vatten är en förutsättning, eller åtminstone en avsevärd fördel.
- Livsmedelsförädling som behöver ligga vid vatten, till exempel fiskodling och fiskförädling.
- Verksamheter som behöver kombineras för att täcka upp säsongen och få bättre lönsamhet.
- Nya bostäder för att ge tillräckligt många boende i området så att kommersiell och offentlig service ska kunna finnas kvar

Målet med LIS-områdena är att öka kommunens attraktionskraft och främja landsbygden genom att möjliggöra för nya näringsverksamheter, boendemiljöer och turism- och friluftsanläggningar i attraktiva strandnära lägen.

Landsbygd

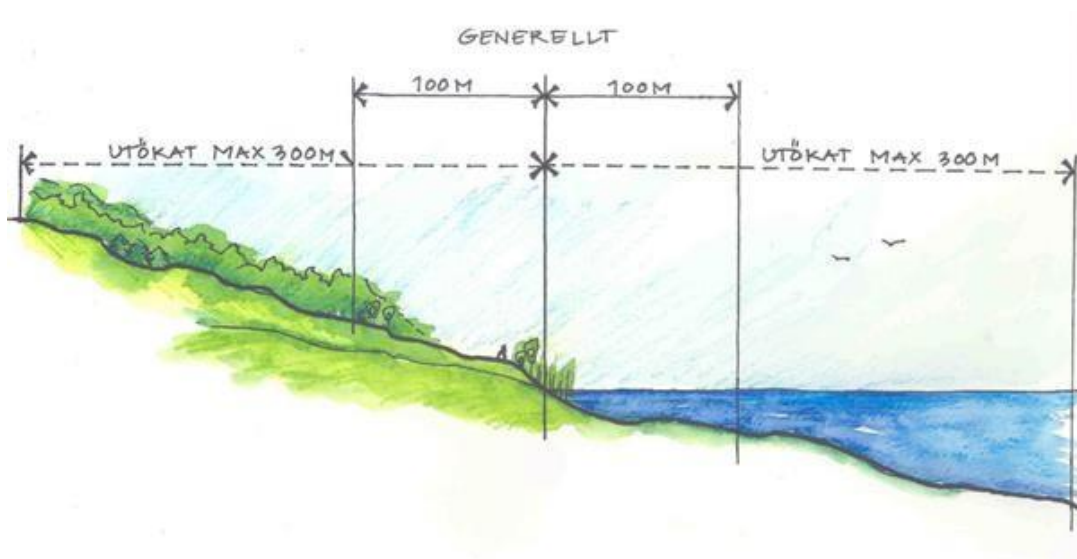
Med utgångspunkt i de olika definitioner av landsbygd som finns i Sverige definieras hela Söderhamns kommun som landsbygd, med undantag av Söderhamns centrum med omland. Tillgång till odlingsmarker och aktivt jordbruk förväntas få en allt större roll för att öka landets självförsörjningsgrad. Nationellt mål där regionala strategier för detta mål är under framtagande. Tillgång till andra resurser som kan förväntas få en ökad betydelse är fiskproducerande vattendrag och sjöar, vilt, svamp och bär i skogarna. Kopplat till detta finns ett möjligt behov av lokaler för förädling av råvaror. Järnvägen öppnar också möjlighet att leverera råvaror.

Söderhamns kommun ligger i strategiska stråk som kopplas samman med järnväg. Både Norra stambanan och Ostkustbanan, kan ge möjlighet att nå en bred arbetsmarknad på många orter i länet och attraktivt permanent boende.

Även turism – natur/eko- och kulturturism kan i framtiden ha en stor potential. Exempelvis för människor från storstadsregioner som vill ut på landsbygden och bo på lantgård/Hälsingegård/hästgård eller hyra en stuga i någon av stugbyarna. Alla former av turism där områdets kvaliteter tas tillvara, lokal matkultur lyfts fram och man har ett genomtänkt koncept för små ekologiska fotavtryck.

Strandskydd

Strandskyddet regleras via miljöbalken 7 kap. 13–18 h § och är till för att långsiktigt trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv och bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv, såväl på land som i vatten. Det är därför det finns restriktioner mot uppförande av nya byggnader, anläggningar och anordningar. Att tala om strandskydd kan ibland bli missvisande eftersom skyddet omfattar mer än stränder vid hav och sjöar. Även till exempel mark vid mindre bäckar och dammar omfattas eftersom dessa miljöer kan ha viktiga värden för biologisk mångfald.

Figur 1 Strandskydd illustration från Boverket

Det generella strandskyddet är 100 meter från strandkanten både på land- och vattenområdet även det som ligger under vattnet.

På vissa platser är strandskyddet utvidgat till upp till 300 meter från strandlinjen. I Söderhamn är strandskyddet utvidgat på Klacksörarna, Prästgrund, Stålnäset, Åsbacka, Stenö, Lilljungfrun, Enskär, Axmar naturreservat och Tupparna.

Med strandskydd menas att det är förbjudet att:

- Bygga nytt.
- Ändra befintliga byggnader eller deras användning så att de inskränker allmänhetens tillgång till stränder.
- Utöka sin så kallade privata zon/hemfridszon på mark som är tillgänglig för allmänheten (genom att till exempel ställa ut utemöbler, anlägga gräsmattor eller rabatter).
- Gräva eller förbereda byggnationer.
- Uppföra anläggningar eller anordningar (till exempel bryggor, pirar, vägar och parkeringsplatser) i ett område som annars är tillgängligt enligt allemansrätten.
- Ingreppen får inte heller väsentligt förändra livsvillkoren för djur och växter. Man får inte utföra muddring eller fälla mer än enstaka träd, om inte detta tillåts i enlighet med till exempel miljöbalken.

I och med strandskyddet ger det människor lättare tillgänglighet till stranden vilket ger möjlighet att promenera längs stränderna, bada, fiska, åka skridskor och göra strandhugg från en båt. Det skyddar all mark i närheten ett vattendrag vilket även innebär även närheten till åar, bäckar och dammar som är viktiga för den biologiska mångfalden. Strandskyddet skyddar också djur och växter som lever på och i närheten av stränderna samt i vattnet.

Allemansrätten

Allemansrätten gör att vi alla har tillgång till naturen, men där ingår såväl rättigheter som skyldigheter. Det innebär att ta ansvar för natur och djurliv och visa hänsyn mot markägare och andra besökare.

Tack vare allemansrätten har alla tillgång till naturen. Du använder dig av allemansrätten när du går en promenad, paddlar kajak eller plockar bär i skogen. Tillsammans är det vårt gemensamma ansvar att använda denna gamla sedvana med omtanke.

Allemansrätten innebär att den som rör sig i skog och mark är skyldig att ta hänsyn till sin omgivning, till växt- och djurliv lika väl som till markägare och andra människor i närheten. Därför är det viktigt att ta reda på vilka rättigheter och skyldigheter som ingår i allemansrätten.

Havsnivåhöjningen

Något som också måste tas hänsyn till vid planering av LIS-områden är havsnivåhöjningen vilken kan leda till skador på bland annat bostäder, vägar och samhällsviktig verksamhet.

När temperaturen på grund av klimatförändringar stiger blir också havet varmare. Då utvidgar sig havsvattnet och tar mera plats, så kallad termisk expansion. Global uppvärmning leder även till att glaciärer och landisar smälter fortare än de byggs på. Följden blir en global höjning av medelvattenståndet i havet.

Hur mycket och hur snabbt havet stiger beror på hur mycket klimatet förändras, och alltså på hur utsläppen av växthusgaser utvecklas.

Områden som inte är lämpliga som LIS-områden

Det är inte lämpligt att ange ett område för landsbygdsutveckling om det finns risk att naturvård, friluftsliv, kulturmiljö, kommunikationer eller energidistribution påverkas negativt. LIS-områden ska inte påverka värdefull natur i form av olika riksintressen eller naturområden som är lokalt eller regionalt värdefulla. Jordbruksmark har ett särskilt skydd enligt miljöbalken, bebyggelse på jordbruksmark kräver att det finns ett särskilt angeläget allmänt intresse.

Detaljplanerade områden är inte aktuellt att peka ut som LIS-områden om det inte finns en plan att ändra verksamhetsområde.

Söderhamns kommuns mål och kriterier för LIS

LIS-områden ska göra att kommunen ökar sin attraktionskraft och att landsbygden främjas genom att nya näringsverksamheter, boendemiljöer och turism- och friluftsanläggningar kan lokaliseras i attraktiva strandnära lägen.

Kriterier för ett LIS-område:

- Stimulera lokal och regional utveckling.
- Stärka kommunens kommundelscentrum (Trönö, Bergvik, Ljusne och Stråtjärä- Holmsvedenbygden).
- Exploatering utan att strandskyddets syften åsidosätts.
- Åtgärder som kan antas ge positiva sysselsättningseffekter.
- Åtgärder som kan bidra till att stärka serviceunderlaget.
- Områden bör ha eller vara möjligt att i framtiden trafikera med kollektivtrafik (buss eller tåg).
- Säkra en långsiktigt god allemansrättslig tillgång till strandområden.
- Området bör vara mindre än 400 meter från befintlig infrastruktur.
- Möjlighet till vatten och avlopp i området.
- Stärka befintlig service i närheten.

Planförslaget

Söderhamns kommunen har 15 LIS-områden fördelade på nya bostäder och utveckling av näringsverksamhet. Områden med viktiga naturvärden i form av tex.

nyckelbiotoper, våtmarker och känsliga artfynd har undantagits. Det har även inkluderats en del områden med dessa naturvärden. Värdena är preciserade för att påvisa att problemet uppmärksammats men att området ändå har pekats ut eftersom som det är betydelsefullt. De värden som finns i området bedöms man kunna förhålla sig till vid en planering och i nästa skede i processen göra ytterligare utredningar där det ska klargöras hur man förhåller sig till värdena så de inte går förlorade.

De flesta av områdena kräver även ytterligare utredningar för att lösa VA, infrastruktur, gestaltning, samordning med annan bebyggelse, plan- och genomförandefrågor etc.

Vid varje LIS-område ska det lämnas en fri passage mellan strandlinjen och byggnaderna eller anläggningarna för allmänheten och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Detta gäller dock inte om en sådan användning av området närmast strandlinjen är omöjlig med hänsyn till de planerade byggnadernas eller anläggningarnas funktion som tex. brygga. Passagen bör anpassas för syftet. För rekreation och friluftsliv är det viktigt att den fria passagen inte bara består av smala kommunikationsstråk utmed strandlinjen utan i sig är områden som i storlek gör dem lämpliga för ändamålet. Utformningen av den fria passagen är av stor vikt. Vid mer sammanhållen bebyggelse kan den fria passagen utformas som ett parkstråk. Vid mer gles bebyggelse, som enskilda hus, bör hänsyn tas till det lokala landskapet och strandens utseende. För det rörliga friluftslivet ska den fria passagen hållas delvis fri från vegetation för att säkra framkomlighet. Ju smalare passagen är, desto tydligare bör gränsen mellan privat och allmänt område vara utformad.

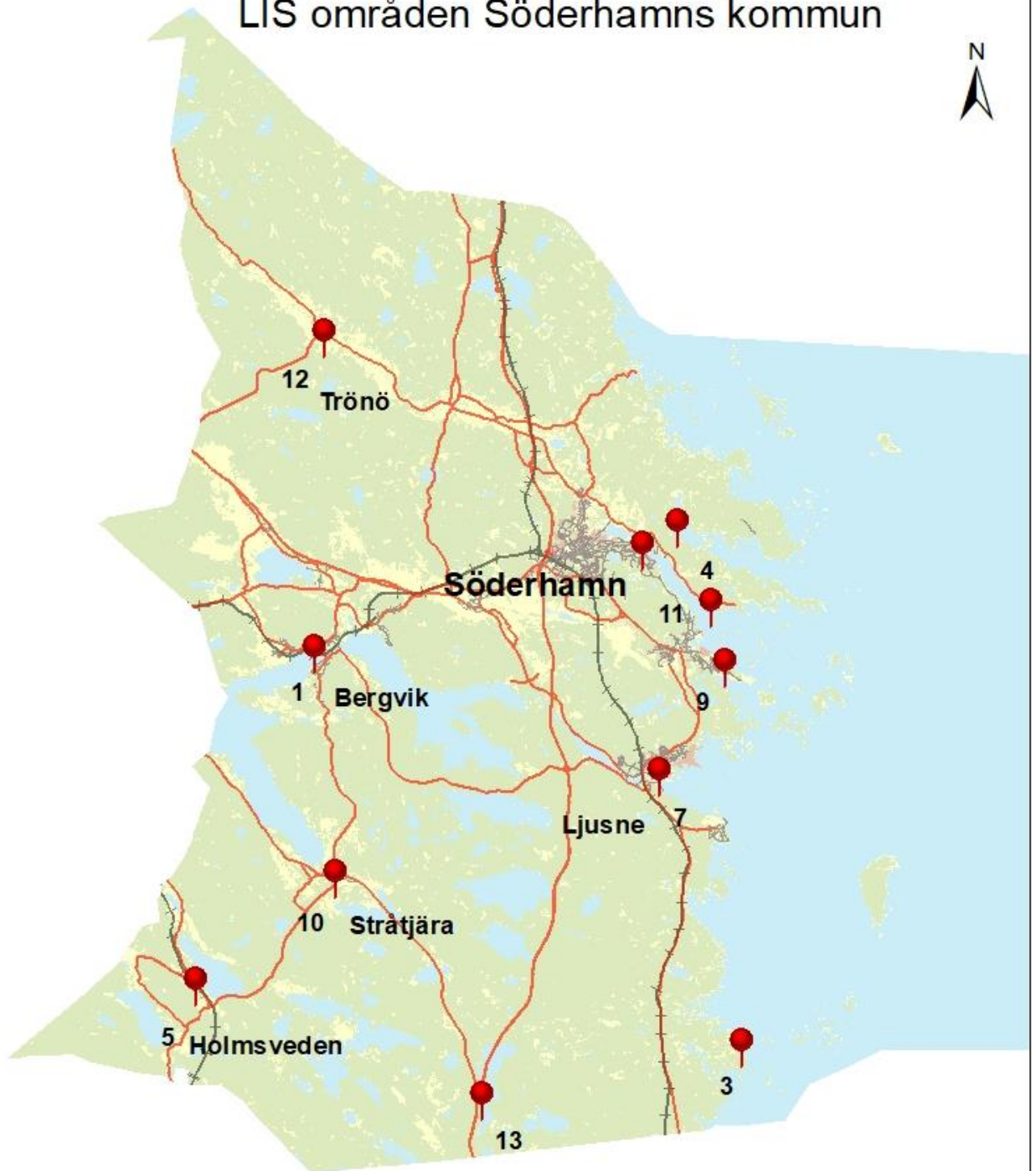
Efter extra granskningsrundan har områden (2,6,8 och 11b) uteslutits eller reviderats. Listan är detsamma för att det ska vara lätt att hitta respektive område i bland annat bifogat "Särskilt utlåtande".

Teckenförklaring

- Bostäder LIS
- Verksamhet LIS
- 100 m generellt strandskydd
- 300 m utvidgat strandskydd
- RAA_Riksintresse_Kulturmiljovard_MB3kap6
- HAV_Riksintresse_Yrkesfiske_hav_MB3kap5
- NV_Riksintresse_Friluftsliv_MB3kap6
- NV_Riksintresse_Naturvard_LST_Harmonisering_MB3kap6
- NV_VicNatur_Riksintresse_Ansprak_Natura_2000_Fageldirektivet_SPA_MB4
- LST_Riksintresse_Rorligt_Friluftsliv_MB4kap_1plus2
- Riksintresse_yrkesfiske_Kustzonen
- Naturreservat
- Natura 2000 fågeldirektiv
- Natura 200 habitat
- Natura 2000

Teckenförklaringen gäller kartorna för LIS-områdena sida 13-32.

LIS områden Söderhamns kommun

Teckenförklaring

Föreslagna LIS-områden i Söderhamns kommun

1. Bergvik

Områdesbeskrivning

I Bergvik stod den svenska skogsindustrins vagg. Här startade världens första sulfittfabrik 1874. Idag lever minnena kvar i Bergviks Industrimuseum. Bergvik har ett storslaget läge ner mot sjön Bergviken.

Här finns en bra infrastruktur i form av järnvägslinjen Kilaforsspåret mellan Kilafors – Söderhamn och bussförbindelser till Skog, Mohed och Söderhamn.

Inriktning

Bergvik är utpekad som ett av fyra kommundelcentrum i nya översiktsplanen för Söderhamns kommun, vilket gör att det ska finnas möjlighet till exploatering i form av fritids- och permanentbostäder.

Motiv för utpekandet

Området som pekas ut i Bergvik är ca 10 000 m² och är belägen i direkt anslutning till befintlig bebyggelse på södra sidan om Smalsjön och föreslås för permanentbostäder, för att stärka Bergvik som kommundelcentrum.

Allmänna intressen och strandens tillgänglighet

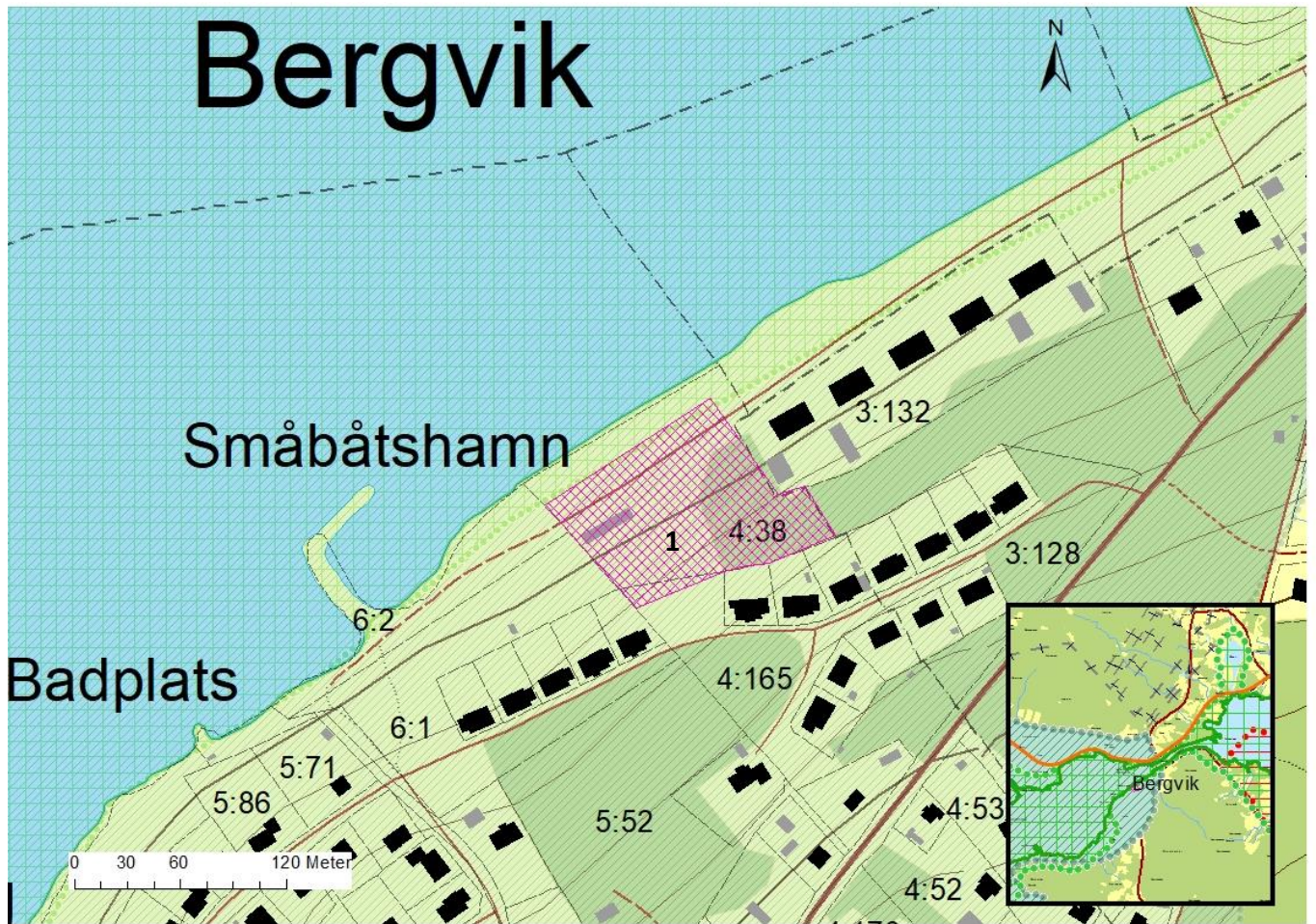
Området ligger inom Riksintresse Rörligt friluftsliv Ljusnan mellan Färila och Bergvik, Riksintresse Friluftsliv Ljusnans dalgång samt att det är generellt strandskydd inom 100 meter.

Miljöbedömning/risker

Det föreslagna området bedöms inte påverka miljön nämnvärt även om det ligger inom riksintresse för rörligt friluftsliv. En viss del av miljön blir däremot påverkad av att träd tas ned vid exploatering, men åtgärden bedöms inte vara så allvarlig. Det anses vara positivt för omgivningen med mer exploatering för bebyggelse. Bebyggelsen medför ej medföra negativ risk för påverkan. Enligt SMHI (Översvämningsberäkningar i Ljusnan, 1999) kan det vara en översvämningsrisk av Ljusnan i området, vilket gör att ett av områdena kan hamna under vatten.

Rekommendationer

Området ska detaljplaneras så att befintliga bostadsområden utvecklas och närheten till vattnet utnyttjas på bästa sätt. Även en utredning gällande påverkan för ökad nederbörd och avrinning görs i lågpunktskarterade områden.

Figur 1 Bergvik

3. Granön/Trollharen

Områdesbeskrivning

Granön är lokaliserad i Söderhamns kommuns södra del nära gränsen till Gästrikland. Knutpunkten i området är fiskeläget Trollharen som tydligt präglar samhället med sina sjöbodnar, båthus och bryggor. Strax utanför är Naturreservatet Axmar beläget, med såväl kusten som vattnet och öarna som ingår. Området har status som Natura 2000 i enlighet med fågel samt art- och habitatdirektivet.

Inriktning

Verksamhetsområde med inriktning på turistverksamhet där möjlighet ska ges att bygga ut den befintliga allmänna bryggan som idag finns i utpekad LIS-området på 253 m². En större gemensam brygga ger potential för skärgårdsutveckling, vilket ger fler arbetstillfällen i skärgården samt möjliggör en utveckling av besöksnäringen i kommunen men även i hela regionen.

Motiv för utpekandet

Fiskeläget Trollharen är en av kommunens viktigaste noder i Söderhamns södra skärgård och pekas ut för att ge möjlighet att bygga ut den allmänna gästbryggan som finns där idag.

Båtturismen i form av segelbåtar, motorbåtar och turistbåtar har i dagsläget inte möjlighet att ankra på Granön/Trollharens gästbrygga på grund av att bryggan är för liten.

Syftet är att ge skärgårdsturismen längs Jungfrukusten möjlighet att angöra till denna viktiga turismnod samt att ge möjlighet till att utveckla verksamheter i området, men även ge andra aktörer möjligheter inom tex turistverksamhet att tillgodogöra de kvaliteter som finns inom området för besökare och boende.

Trollharens fisk med inriktning mot turismnäring i form av butik och fiskrestaurang ligger 250 meter från LIS-området och har ca 25 000 besökare per år från hela världen.

Gästbryggan skulle komma till nytta för många intressenter. I form av besökare av rörligt friluftsliv (motor- och segelbåtar), turbotrafik, boende i regionen, sjöräddning och räddningstjänst.

Allmänna intressen och strandens tillgänglighet

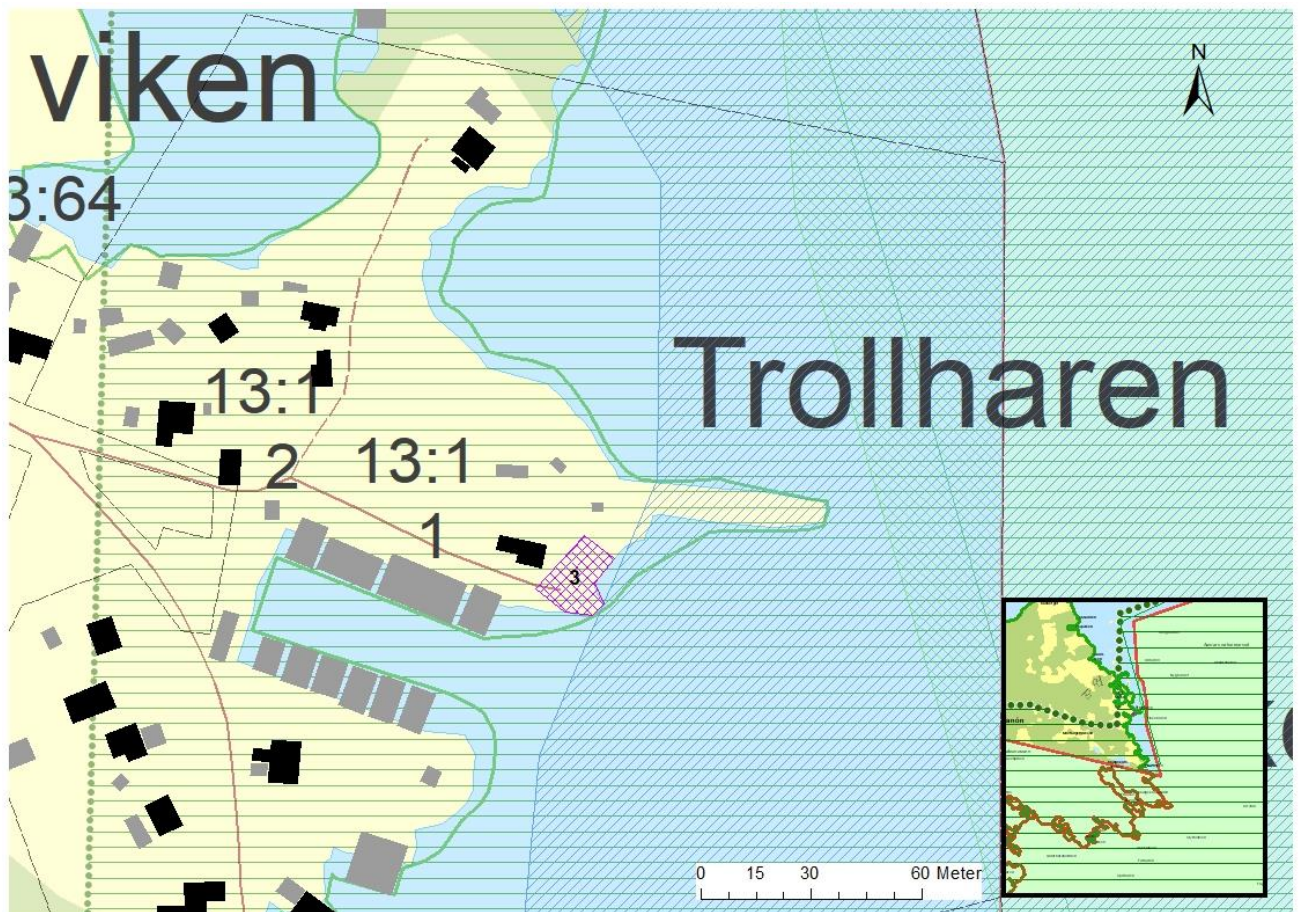
Området gränsar till Gävleborgs största naturreservat Axmar. Naturreservatets kustläge gör att området hyser ett stort fågelbestånd och har status i form av Natura 2000. LIS-området ligger inom Riksintresse Naturvård -Axmarkusten och Riksintresse Yrkesfiske. Området omfattas av generellt strandskydd om 100 meter.

Miljöbedömning/risker

Området i Trollharen är beläget nära naturreservatet och kan kanske utgöra ett problem. Dock är planen endast att få möjlighet till att bygga en allmän brygga. Vid exploatering måste hänsyn tas till eventuell havsnivåhöjning.

Rekommendationer

Området behöver sannolikt detaljplaneläggas innan exploatering för att säkerställa en god användning av marken och utformning i linje med de krav som finns för övriga fastigheter i området, samt för att minska påverkan på värdefull mark.

Figur 2 Granön/Trollharen

4. Gulludden

Områdesbeskrivning

Gulludden är lokaliserad i havsviken Norrfjärdens västra strand som ligger i kommunens nordöstra skärgård. Norrfjärden är ett populärt skärgårdsområde med mycket fritids- och permanentbebyggelse.

Inriktning

LIS-området på 19 681 m² ligger ca 1 km från Utviksvägen som har bussförbindelser till centrala Söderhamn. Närheten till centrum har lett till att området är ett omtyckt bostadsområde. Sedan 2014 har Gulludden kommunalt VA som tryggar en långsiktigt hållbar avloppslösning och dricksvattenförsörjning med hänsyn till människors hälsa och miljö.

Motiv för utpekandet

Exploatering och förtätning i form av permanentbostäder finns på flera platser på Gulludden. Med ökad andel boende i området ger det större underlag för service, kollektivtrafik och ett cykelstråk längs med Utviksvägen mot centrum som pekas ut i översiktsplanen och som det sedan tidigare finns behov av.

Allmänna intressen och strandens tillgänglighet

Området omfattas av generellt strandskydd om 100 meter.

Miljöbedömning/risker

Norr om LIS-området finns ett nyckelbiotopområde med sumpskog samt att hela Norrfjärden anses som känslig natur. LIS-området bedöms inte ge påverkan på miljön och bidra till negativa miljökonsekvenser.

Rekommendationer

Området ska detaljplaneläggas innan exploatering för att säkerställa god användning av marken och utformning i linje med de krav som finns på övriga fastigheter i området, samt för att minska påverkan på värdefull naturmark.

Figur 3 Gulludden

5. Holmsveden

Områdesbeskrivning

Holmsvedenbygden är beläget i kommunens sydvästra del och omgiven av åtta byar. Samhället har en tågstation vid Norra Stambanan som trafikerar Gävle - Ljusdal, där ortsborna kan pendla till arbete och studier. Det första tåget stannade här 1877. En familj startade handel, en annan öppnade en krog. Sedan dess har huvudgatan haft ett drag av vilda västern, en tradition som lever än idag.

På det närbelägna Sagberget finns vandringsleder, klapperstensfält, spännande grottor och milsvid utsikt. Ödmårdens trolska storskogar hyser björn och älg m.m. Holmsvedenbygden bjuder på fina möjligheter till fiske och kanotpaddling. På Tönnångerssjön fryser isarna tidigt och lockar långväga besökare som vill åka långfärdsskridskor.

Inriktning

Området har god tillgång till odlingsmark och många aktiva jordbruk, samt närhet till norra stambanan. Detta har lett till att området är utpekad i nya översiktsplanen som ett av Söderhamns kommuns fyra kommundelscentrum. Syftet är att utveckla bygden med mera fritidsbebyggelse och permanentbostäder. Områdets sviktande befolkningsutveckling behöver vändas för att motivera och skapa förutsättning för förbättrad tillgång till service i området. För att ha möjlighet att utveckla området är ett LIS-område av största vikt.

Motiv för utpekandet

Stråttjärna - Holmsvedenbygden har utpekats som ett av fyra kommundelscentran och som därmed behöver utvecklas med fler attraktiva bostäder.

Det bör finnas möjlighet till exploatering i form av fritids- och permanentbostäder i ett område beläget mot den sydliga delen av Härnebosjön ca 121 200 m² (5a) och söder om väg 588.

Det planeras även ett område i centrala Holmsveden, nordost om järnvägen ca 7 700 m² (5b) som är avsatt för permanentbostäder. Vid exploatering förutsätts en tidig dialog med Trafikverket och Länsstyrelsen för att säkerhetsställa att exploateringen inte påverkar järnvägens riksintressekorridor negativt.

Allmänna intressen och strandens tillgänglighet

Området omfattas av generellt strandskydd om 100 meter och Riksintresse järnväg.

Miljöbedömning/risker

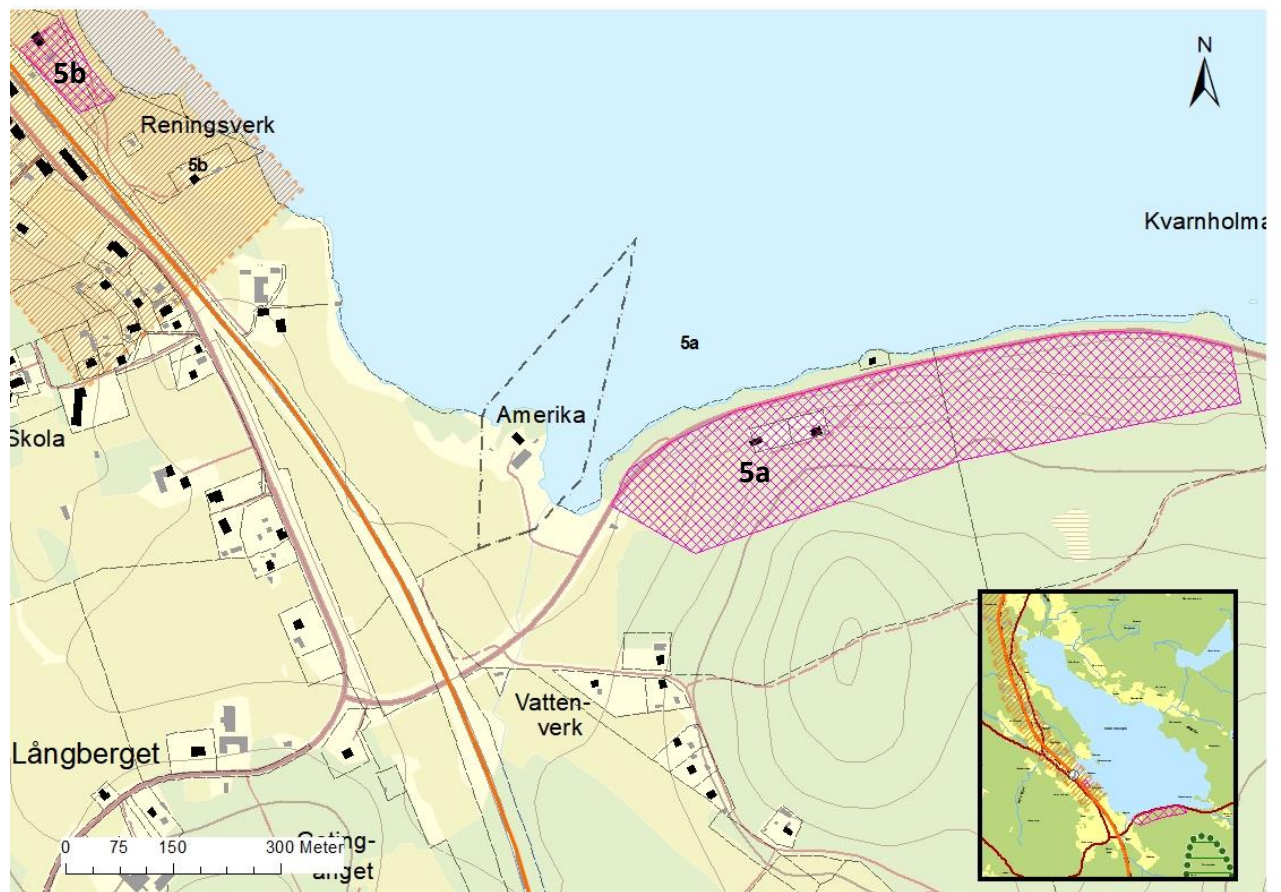
Härnebosjön uppnår enligt bedömningar gjorda inom ramen för vattendirektivet måttlig ekologisk status till följd av måttliga syrgasförhållanden. Detta medför att utökad exploatering ytterligare kan försämra sjöns status i ett fall med fler enskilda

avlopp. Vid exploatering behöver dock detta utredas för att utreda möjligheten till att ansluta till den kommunala avloppsreningsanläggningen.

Området bedöms däremot ge liten påverkan på miljön och inte bidra till negativa miljökonsekvenser.

Rekommendationer

Alla områden ska detaljplaneläggas innan exploatering för att säkerställa en god användning av marken och utformning i linje med de krav som finns på övriga fastigheter i området, samt för att minska påverkan på värdefull naturmark.

Figur 4 Härnebosjön (5a) och centrala Holmsveden (5b)

7. Ljusne

Områdesbeskrivning

Ljusne är ett gammalt brukssamhälle beläget i södra delen av kommunen vid Ljusnans mynning.

Norr om Ljusnan finns ett industriområde med pelletsfabrik, kraftverksbyggnader och en båthamn för fritidsbåtar. Här ligger även Orrskärshamnen som är en av Sveriges största exporthamnar för sågade trävaror.

Vid Ljusnans mynnings södra strand finns gamla hyttan, smedja, stugor, vandrarhem, campinganläggning och fiskehamn. Området är mycket populärt bland fritidsfiskare.

Inriktning

Översiktsplanen pekar ut Ljusne som ett av fyra kommundelcentrum i Söderhamns kommun. Möjlighet bör därför finnas till exploatering i form av bostäder och näringsverksamhet.

Motiv för utpekandet

Det planerade området vid Industrivägen/Gjutarvägen/ Vårdbergsvägen på ca 23 800 m² (7a) ska möjliggöra ett område för permanentbostäder med gemensamhetsanläggning av båtplats.

Holmen på ca 16 700 m² (7b) där gästhamnen är placerad just nu ska ges möjlighet att utveckla turistverksamhet, tillräckligt med kajplats, eventuellt upptagningsramp för båtar och ställplatser för husbilar.

Vid älvens södra strand finns ett område på ca 4 200 m² (7c) som har en bra fungerande camping med stugor och rumsuthyrning. Ett LIS-område ska kunna ge möjlighet för fler stugor, husvagns- och husbilsplatser samt möjligheten att ta emot fler fritidsbåtar i form av gemensamhetsanläggning av båtplats.

Allmänna intressen och strandens tillgänglighet

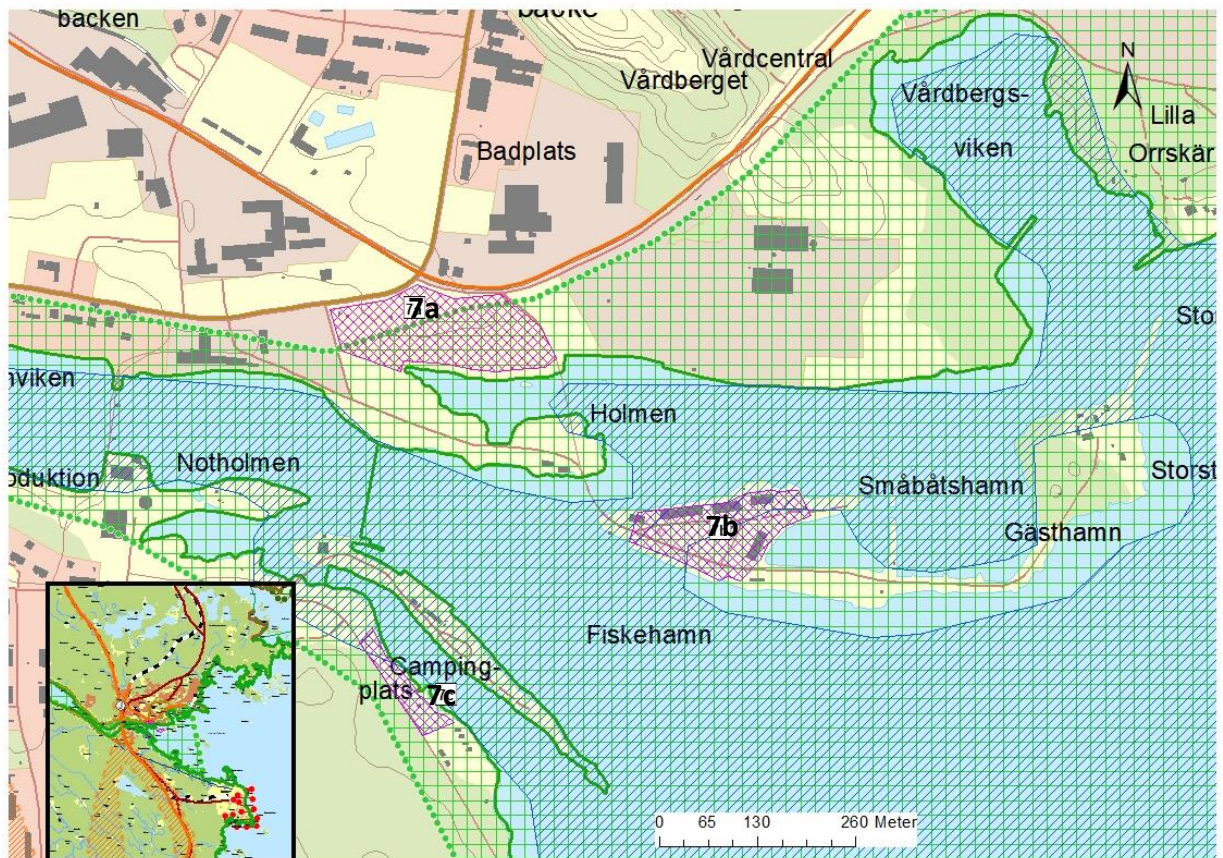
Området ligger inom 100 meter generellt strandskydd samt i anslutning Riksintresse för yrkesfiske och inom Riksintresse Friluftsliv.

Miljöbedömning/risker

Utbyggnad av permanentbostäder eller näringsverksamheter utformas så att de ej påverkar riksintressena. Samtliga områden ska undersökas innan exploatering angående förorenad mark från tidigare industriverksamhet innan nybebyggelse. Hänsyn bör också tas till havsnivåhöjning och översvämningsrisk med anledning av närhet till havet och Ljusnans mynning.

Rekommendationer

De utpekade områdena i Ljusne bedöms lämpliga som LIS-områden och exploatering medför liten påverkan på miljön och omgivningen. Samtliga områden bör detaljplanläggas innan bebyggelse tillåts. Detta för att få till en bra planering och för att möjliggöra ett bra nyttjande av marken och att boende och allmänhet får glädje och nytta av närheten till havet.

Figur 5 Ljusne Industrivägen(7a), Holmen (7b) och Ljusne camping (7c)

9. Sandarne/ Stenö

Områdesbeskrivning

Sandarne är lokaliserat 10 km söder om Söderhamns centrala delar och är ett gammalt brukssamhälle med sågverk och fabriker. Sandarne båtklubb är en av kommunens största båtklubbar som är en viktig och populär mötesplats för boende och båtfolket i Söderhamn. Sedan några år tillbaka har även båtklubben en miljövänlig båtbottentvätt. Sandarne båtklubb är aktiv och attraktiv med en populär gästhamn plus ställplatser för husbilar.

Stenö har stora rekreativvärden och är en viktig och populär plats för boende i Söderhamn. Stränderna är långgrunda och väl upptrampade stigar finns i hela området. I området finns ett välbesökt naturreservat av både djur och människor samt en populär camping. Området är en del av Ljusnanåsen östligaste utlöpare och som bildar en svallad sandrygg. Öster om badplatsen ligger kommunens brygga varifrån besökare transporteras till kommunens anläggningar i skärgården.

Inriktning

LIS-områdena har fokus mot näringsverksamhet i form av turismnäring på båda platserna. Syftet är att ge möjlighet för att utveckla befintlig besöksverksamhet.

Sandarne båtklubb med en yta på ca 16 700 m² (9a) för exploatering av båtklubben.

Stenö med ca 127 600 m² (9b) utöka campingen med ytterligare boenden för besökare samt en restaurang för badgäster och båtutrustning.

Motiv för utpekandet

Söderhamns kommun är en skärgårdskommun med ett stort båtliv. Kommunen vill ge alla möjligheten att komma ut till kusten. Kommunen väljer att lägga ett LIS-område vid Sandarne båtklubb (9a), för att i framtiden säkra att ytterligare mark finns tillgänglig vid ett eventuellt exploateringsbehov för båtklubben.

Trots att flera allmänna intressen konkurrerar pekas Stenö (9b) ut som LIS- område för att stimulera turismnäringen för att kunna utveckla kommunägda Stenö camping.

LIS-område för Stenö Camping kommer att långsiktigt bidra till landsbygdsutveckling såväl lokalt på Stenö som i hela Söderhamns skärgård. Det bedöms även ha en positiv ekonomisk påverkan och ge långsiktiga sysselsättningseffekter och bidra till underlag för både kommersiell och offentlig service i Sandarne men även i resten av kommunen.

Turism- och fritidsanläggningar och bostäder för uthyrning bidrar till landsbygdsutveckling genom ökad besöksnäring, vilket gynnar hela kommunen i allmänhet och det lokala serviceutbudet. Möjligheterna för enskilda näringsidkare att kunna komplettera sin huvudverksamhet med en mindre sidoinkomst kan vara avgörande när lönsamheten för huvudverksamheten står och väger.

Söderhamns kommuns rika utbud av vacker natur lockar till friluftsliv och naturrekreation,

vilket i sig utgör underlag för turismen och besöksnäringen. Byggnader och anläggningar som stödjer dessa funktioner är därför mycket intressant för landsbygdsutvecklingen i kommunen och prioriteras mot andra intressen.

Stenö beskrivs som porten mot Söderhamns skärgård med viktig funktion för rörligt friluftsliv som exempelvis kajak och båtar men även för samfärdsel inom skärgården då Stenö brygga är mål för taxibåtstrafik och turbåtstrafik. Stenö brygga har även en viktig roll i kommunal renhållning och som angoringsplats för räddningstjänstens insatser på skärgårdsöar och för boende i skärgården.

Stenöudden är ett attraktivt område för rörligt friluftsliv och rekreation. En för hög exploatering kan innebära att slitaget inom området blir för stort och områdets kvaliteter minskar. Eftersom syftet med campingbebyggelse är att uppleva ett områdes kvaliteter kommer detta att noggrant beaktas i fortsatt utvecklingsarbete.

Strandområdets nyttjande behöver ta hänsyn till etablerade stigar och andra naturvärden. Aktuellt område har endast liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften på Stenöhalvön och bedömningen är att exploatering är möjlig utan att goda livsvillkor för växt och djurliv hotas. Genom att undvika de områden/strandsträckor som har inventerade naturvärden av skilda slag hushållar kommunen med de värdefullaste naturresurserna. Vid prövning av det enskilda fallet kan ytterligare underlag behöva tas fram för bedömning av påverkan på växt- och djurlivet.

Området kommer att ha koppling till befintligt kollektivtrafiksystem, för att möjliggöra ett kollektivt resande och platsens viktiga funktion som nod i olika resepaket.

Området utgörs av befintligt detaljplanelagt område för campingstugor och befintlig campingplats utökat åt väster.

Allmänna intressen och strandens tillgänglighet

Sandarne båtklubb ligger inom 100 meter generellt strandskyddsområde. Däremot ligger Stenö i sin helhet inom utökat strandskyddat område på 300 meter samt inom Riksintresse Naturvård. Det ligger precis bredvid Naturreservatet Stenöorn och det är ett Natura 2000 enligt fågel- och habitatdirektivet. Hela kusten är av riksintresse för yrkesfiske.

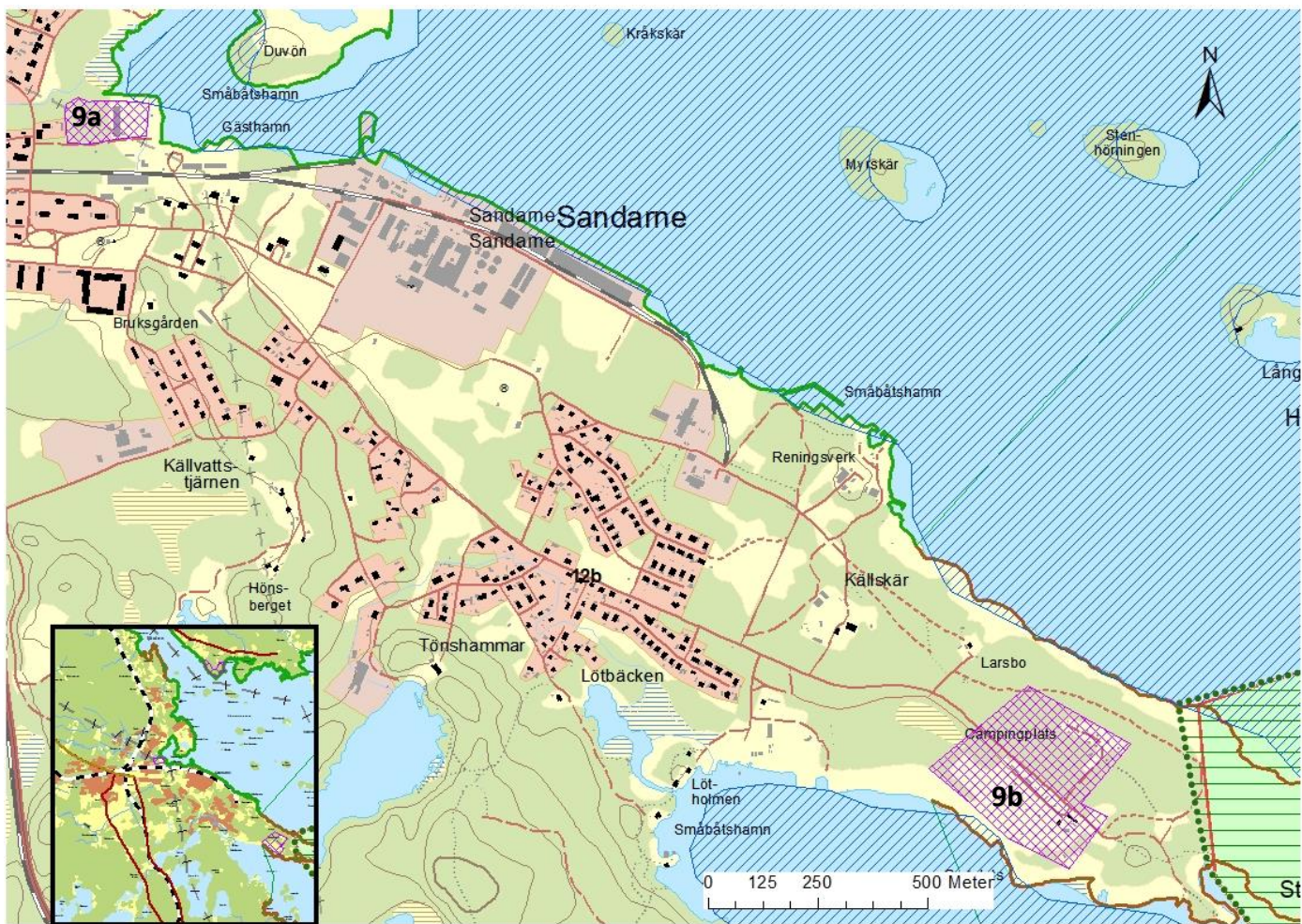
Miljöbedömning/risker

Det föreslagna LIS-området påverkar flera olika värdeklassade miljöer som bland annat naturreservatet på Stenö. En utveckling av verksamheterna i området bedöms dock som ett positivt inslag i miljön som ger stora möjligheter att lyfta de värden som finns i närområdet. Vidare exploatering behöver dock ske i samklang med omgivningen och hänsyn behöver tas till befintliga värden. Det som skulle kunna bli problem i området är en klimatrelaterad havsnivåhöjning.

Följande riktlinjer ges för LIS-området på Stenö.

- Natur- och rekreationsvärden skall värnas.
- Risker för erosion och översvämning ska beaktas.
- Anpassning av exploatering ska ske till områdets kvaliteter tex träd och annan vegetation.
- Exploateringsgraden ska anpassas till områdets förutsättningar samt landskapsbilden.

- Skyddsavstånd till reningsverket och industriområdet i nordväst ska beaktas.
- All bebyggelse ansluts till kommunalt VA-nät

Figur 6 Sandarne båtklubb (9a) och Stenö (9b)

10. Stråttjärä

Områdesbeskrivning

Stråttjärä är en by i Skogs socken, som ligger ungefär tre mil sydväst om Söderhamn. Skogs socken har en betydelsefull kyrkohistoria, från hednatid till nutid i form av kyrkoruinen efter Sankt Olofs kapell på Kyrkudden i sjön Bergviken.

Inriktning

LIS- området på ca 15 350 m² är framtaget för att utveckla nuvarande turistverksamhet vid sjön Bergviken.

Motiv för utpekandet

Campingområdet utpekats för att ge möjlighet till utveckling av nuvarande turismnäring i form av stugor eller servicehus.

Allmänna intressen och strandens tillgänglighet

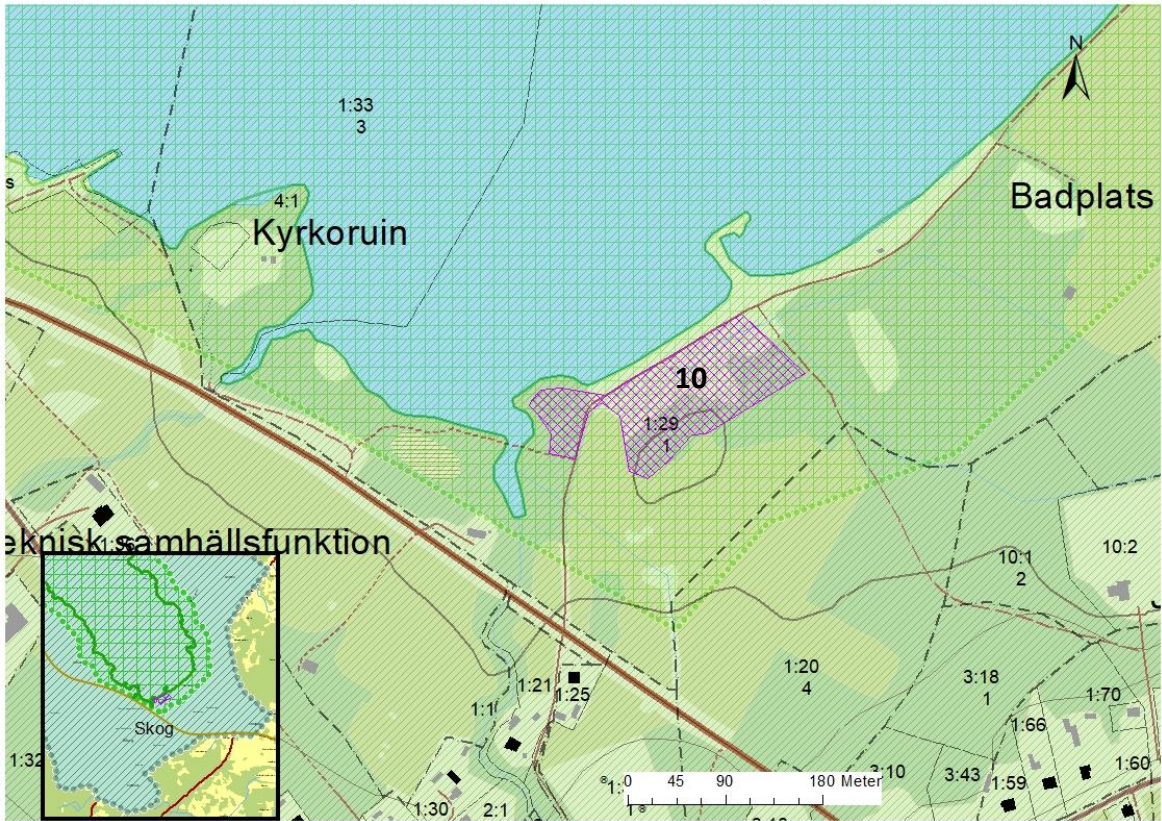
Området ligger i sin helhet inom generellt strandskyddat område på 100 meter samt inom Riksintresse Rörligt friluftsliv och Riksintresse Friluftsliv.

Miljöbedömning/risker

En utbyggnad bedöms inte nämnvärt påverka miljön även om det ligger inom området för riksintresse för rörligt friluftsliv.

Rekommendationer

Områden är detaljplanelagt och som säkerhetsställer en god användning av marken och utformning i linje med de krav som finns på övriga fastigheter i området.

Figur 7 Stråtjärä

11. Söderhamnsfjärden norra och södra sidan

Områdesbeskrivning

Farleden från Söderhamns gästhamn och centrum är porten till Skärgården och en lång fjärd ut till öppet hav. Längs med fjärden går det vägar på både norra och södra sidan, vilken kantas av många natursköna vikar. Tidigare fanns ångbåtsbryggor på båda sidorna och som var den tidens kollektivtrafik.

Inriktning

Områden på södra sidan om Söderhamnsfjärden föreslås för permanentbostäder. Befintlig fritids- och bostadsbebyggelse ska även ha möjlighet att komplettera sina byggnader. Däremot är området på den norra sidan endast avsett att bevaras som naturpark.

Motiv för utpekandet

Norra

På den norra sidan av Söderhamnsfjärden finns området Djupvik på ca 53 250 m² (11a) i den yttre delen av fjärden ut mot öppna havet. Djupvik avser att kvarstå som ett område för rörligt friluftsliv som bygger på dess mångåriga historia och alla fornminnen. Det ska ges möjlighet att lyfta fram en historiepark och anlägga bilvägar och renovera ångbåtsbryggan.

Södra

På den södra sidan av Söderhamnsfjärden finns ett område på ca 40 000 m² (11b), beläget söder om Stugsund längs med Kustvägen. LIS-området är avsett för permanentbostäder eftersom det ligger strategiskt placerat och det redan finns en utvecklad infrastruktur.

Allmänna intressen och strandens tillgänglighet

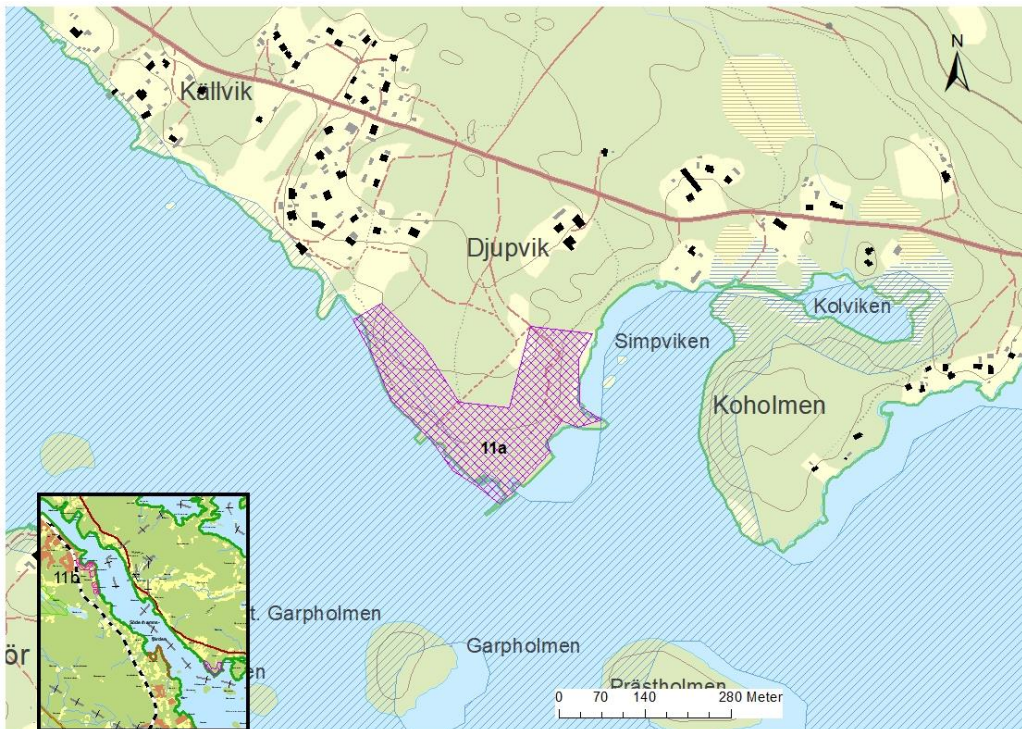
Samtliga områden ligger inom strandskyddat område på 100 meter och i anslutning till Riksintresse för yrkesfiske.

Miljöbedömning/risker

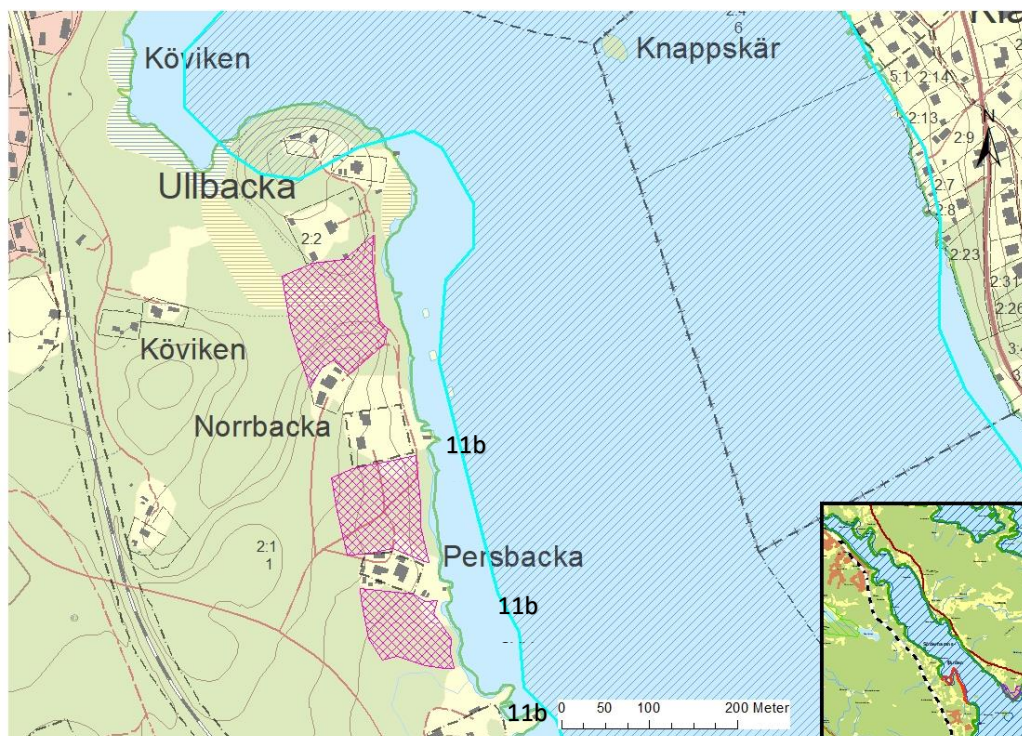
När det gäller Djupvik och en utbyggnad av en grusväg till havet och en ny brygga för att underlätta framkomligheten i området, bör detta inte påverka forn-/kulturlämningar nämnvärt. I dagsläget finns det inga planer att exploatera för bostäder. Hänsyn till klimatrelaterad havsnivåhöjning bör tas för de strandnära delarna.

Rekommendationer

På södra sidan där bostäder planeras behöver troligen området detaljplanläggas innan exploatering för att säkerställa en god användning av marken och utformning i linje med de krav som finns på övriga fastigheter i området.

Figur 8 Söderhamnsfjärden norra, Djupvik 11a

Figur 12 Söderhamnsfjärden södra 11b

12. Trönö

Områdesbeskrivning

Trönödalen ligger i kommunens nordvästliga delar med en levande landsbygd. Trönö gamla kyrka är en väl bevarade helgedom från medeltiden. Trönöborna är företagsamma och har ett starkt lokalt engagemang. Här finns låg- och mellanstadieskola samt en livsmedelsbutik.

Inriktning

Trönö är utpekad som ett av fyra kommunalscenter i nya översiktsplanen för Söderhamns kommun. Möjlighet bör finnas till exploatering i form av permanentbostäder.

Motiv för utpekandet

Trönöbygden ligger längs en dalsänka och består av flera småbyar. Området i centrala Glamsta längs Trönöån planeras för flerbostadshus och service. Det utpekade området är jordbruksmark men kommunen vill markera området som LIS-område för att ge möjlighet till bebyggelse centralt i Trönö och därmed öka betydelsen som kommunalcenter.

Allmänna intressen och strandens tillgänglighet

Området på ca 23 000 m² ligger inom generellt strandskyddsområde på 100 meter samt inom Riksintresse för Naturvård – Trönöån- Norralaån- Lötån. Strandzonens kvaliteter är ett naturvårdsintresse av stor vikt då det är en biotop som är av avgörande betydelse för biologisk mångfald i vattnet och på land. Strandzonen är kopplad till uppfyllandet av EU:s vattendirektiv där innehåll, bredd och utformning av strandzonen är av grundläggande betydelse för åns vattenkvalitet. Området ligger på jordbruksmark vilket i översiktsplanen har angivits som ej byggbar mark. Trots det väljer kommunen och endast i detta unika läge att stödja Trönö som serviceort i form av plats för bostäder.

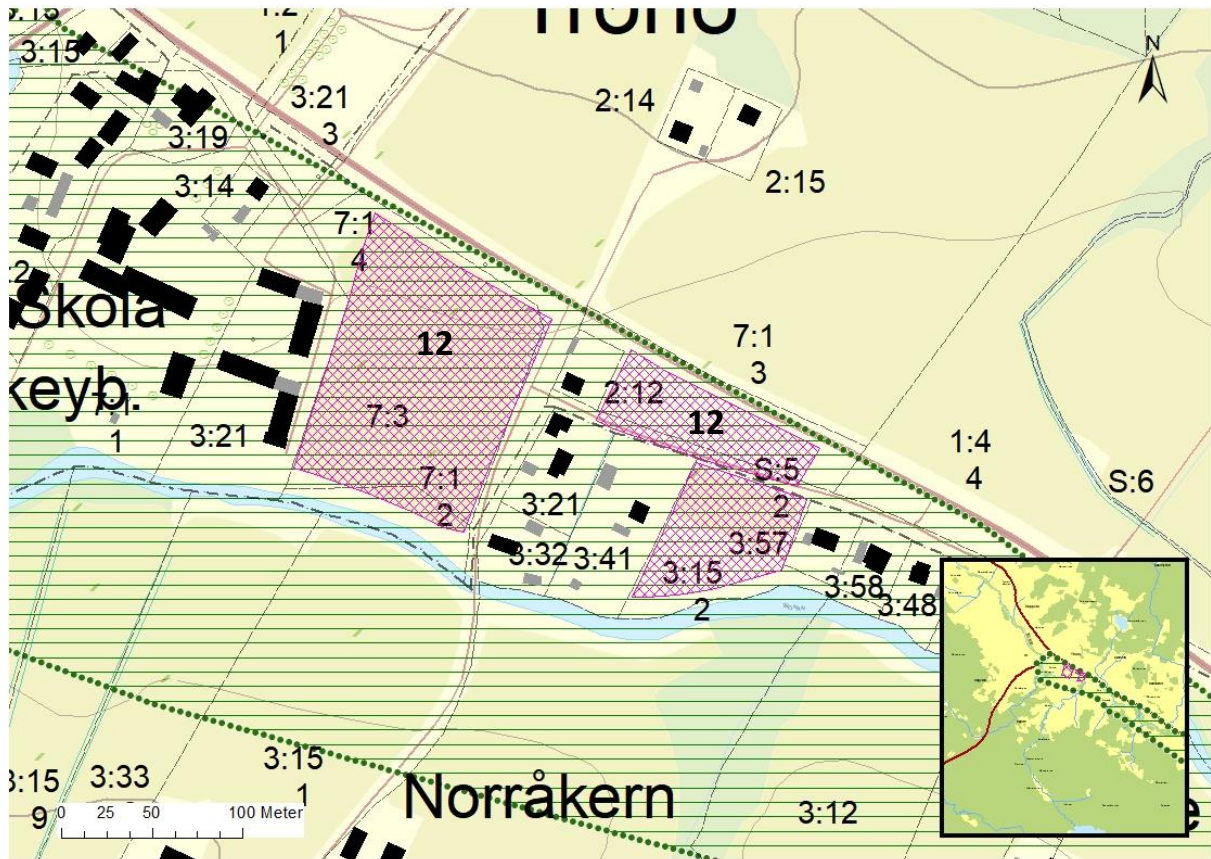
Miljöbedömning/risker

Exploatering av och intill strandzonen behöver hanteras i utredning i samband med utformning av bebyggelse och infrastruktur. Utöver det bedöms området medföra liten påverkan på miljön, till viss del kommer landskapsbilden att påverkas men inte allvarlig. Det finns risk att höga flöden i Trönöån kan påverka bebyggelsen, men med bra planering och byggande kan negativa effekter undvikas.

Rekommendationer

Samtliga områden bedöms lämpliga som LIS-områden förutsatt att hänsyn tas till strandzonens kvaliteter och innehåll. De områden som inte är detaljplanelagda bör detaljplaneläggas där påverkan på åns strandzon utreds särskilt innan bebyggelse tillåts. Detta för att få till ett bra samhällsbyggande och en planering av områden vilket i största möjliga mån möjliggör ett bra nyttjande av marken och tillser att allmänheten

likväl som de boende får glädje och nytta av vattenkontakten utan att strandzonens kvaliteter riskeras.

Figur 9 Trönö

13. Tönnebro

Områdesbeskrivning

Tönnebro ligger tre mil söder om Söderhamns centrum och är kommunens största serviceplats för vägtrafikanter. Rastplatsen ligger där E4:an möter riksväg 83 (Fjällvägen) och besöks av över 200 000 resenärer per år. Området består av en bensinstation och flera välbesökta restauranger. Omkring sjön Varvs-Noran finns det en del fritidsbostäder och det är en välbesökt badsjö.

Inriktning

Området på 64 271 m² är utpekad som ett LIS-område för att ge nuvarande turistanläggning möjlighet att utveckla sin verksamhet inom turistnäringen i form av hotell eller stugor.

Motiv för utpekandet

Tönnebro är en av kommunens största turistanläggningar med både restaurang och bensinstation. I framtiden kan behov av hotell eller uthyrningsstugor bli aktuell. På grund av sin placering långt från samhälle kan det i framtiden även finnas behov av att bygga personalbostäder i området vid sjön.

Allmänna intressen och strandens tillgänglighet

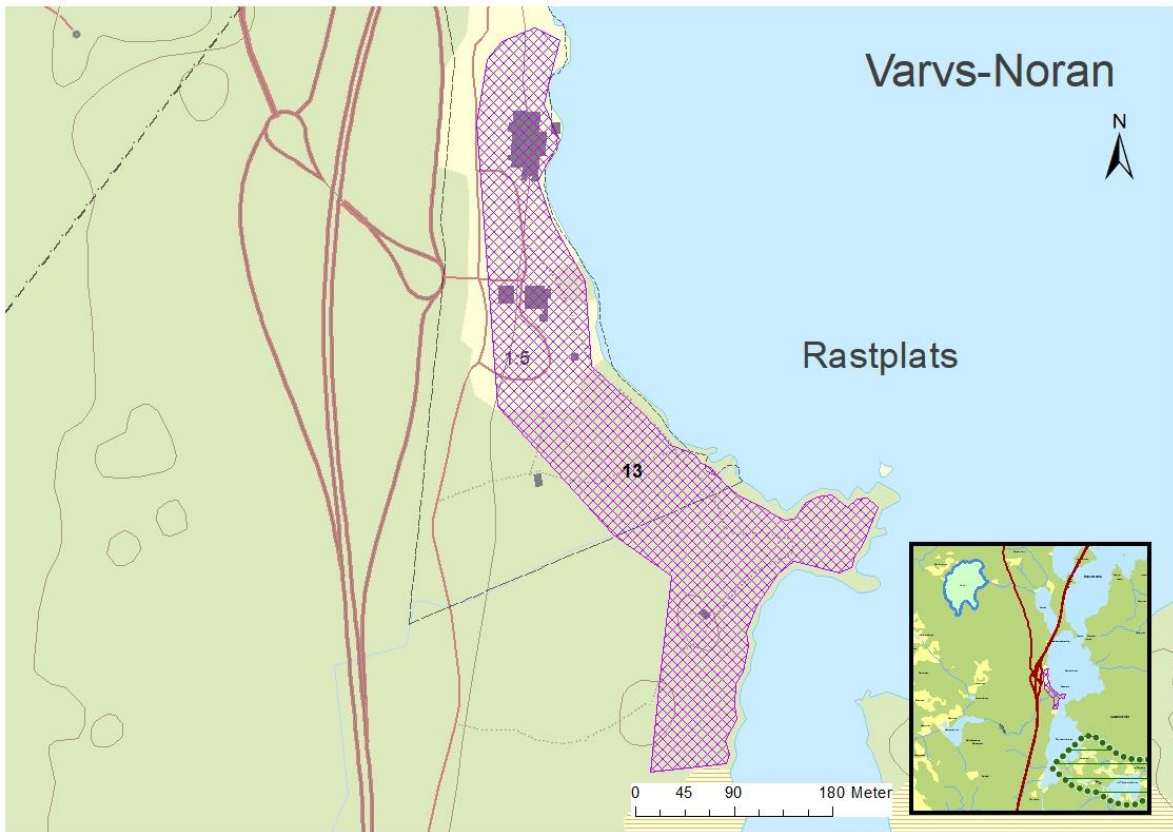
Området ligger inom generellt strandskyddat område på 100 meter. Naturvärden på land och i vatten behöver utredas med särskild vikt på vattenkvalitén i sjön och funktionella strandzoner. Strandzonen är kopplad till uppfyllandet av EU:s vattendirektiv där innehåll, bredd och utformning av strandzonen är av grundläggande betydelse för sjöns vattenkvalitet.

Miljöbedömning/risker

Exploatering intill strandzonen är en riskfaktor som behöver hanteras i utredning i samband med utformning av bebyggelse och infrastruktur. Idag är det problem med vattenföringen i Skärjån vilket bör utredas vid exploatering. I utredningen behöver även påverkan på sjöns vattenkvalitet genomföras utifrån frågor om dricksvattenförsörjning, avlopp och dagvatten.

Rekommendationer

Området behöver detaljplaneläggas innan exploatering för att säkerställa en god användning av marken och utformning i linje med de krav som finns på övriga fastigheter i området, samt för att minska påverkan på värdefull naturmark.

Figur 10 Tönne